

Ve 30. letech 9. století vznikl na území Moravy a západního Slovenska státní útvar, ve kterém jeho současníci spatřovali „zemi Moravanů“ nebo „panství Moravanů, o něco později pak „království Rostislava“ či „království Svatopluka“. My jej dnes označujeme termínem Velká Morava, což je pojmenování, které v řecké podobě „hé Megalé Morabía“ jako první okolo poloviny 10. století použil byzantský císař Konstantin Porfyrogennotos, když psal své dílo „De Administrando Imperii“, O spravování říše. Zakladateli tohoto státu byli Moravané, s jejichž zástupci se vůbec poprvé setkáváme na říšském sněmu v německém Frankfurtu, svolaném v roce 822 franským panovníkem Ludvíkem I. Pobožným. Z Moravanů vzešel také jejich vládnoucí rod Mojžírovců, pojmenovaný podle prvního historicky doloženého knížete, tedy Mojžíry (vládl 836-845/846). Další panovníci, zejména Svatopluk (vládl 871-894), ale i Rostislav (vládl 846-870), často a úspěšně zasahovali do dění ve středoevropském prostoru, neřídka byli rovnocennými partnery vládcům Východofranské říše a komunikovali jak s Byzantskou říší, tak i římskými papeži. Rozhodnutím papeže Jana VIII. v roce 880 vznikla samostatná křesťanská organizace „svatá církev moravská“, na jejímž čele stanul Metoděj, první arcibiskup v naší historii. Jan VIII. také přijal Svatopluka i s jeho lidem pod ochranu kurie a jeho samotného označil za „jediného syna Petrova“, což byl titul, který se uděloval těm nejvýznamnějším jedincům své doby, často uchazečům o titul říšského císaře! Za Svatoplukovy vlády na přelomu 80. a 90. let 9. století dosáhla Velká Morava také svého největšího územního rozsahu, neboť kromě centrální Moravy a západního Slovenska patřily do jejího rámce také Čechy, jižní oblasti Polska, východní oblasti Slovenska, podstatná část dnešního Maďarska, sever Rakouska a jihovýchodní oblasti Polska. Od poloviny 90. let 9. století, po smrti Svatopluka, však začala Říše Velkomoravská postupně ztrácet své pozice, její území se zmenšovalo, až nakonec, pravděpodobně v letech 905 až 906, jako významný mocenský činitel přestala existovat (více např. Galuška 2004, 64-73; tam i další literatura).

In the 830s a state arose in the territory of Moravia and Western Slovakia, which its contemporaries saw as “the land of the Moravians” or “the estate of the Moravians”, then somewhat later as the “kingdom of Rostislav” or the “kingdom of Svatopluk”. Nowadays we refer to it as Great Moravia, which is the nomenclature that in the Greek form of “hé Megalé Morabía” was used around the first half of the 10th century by the Byzantine Emperor Konstantin Porfyrogennotos when he wrote his work entitled “De Administrando Imperii”, on the administration of the empire. The founders of this state were the Moravians, representatives of which first appear in the imperial congress in Frankfurt, Germany, convened in 822 by the Frankish ruler Louis the Pious. Also from the Moravians was their ruling family, the Mojžírs, named after the first prince to be corroborated in history, Mojžír (ruled 836-845/846). Other rulers, particularly Svatopluk (ruled 871-894), but also Rostislav (ruled 846-870), frequently and successfully made their mark on Central European history, were often equal partners of the rulers of the Eastern Frankish Empire, and also communicated with the Byzantine Empire, as well as with the Popes in Rome. A decree issued by Pope John VIII in 880 led to the establishment of a separate Christian organisation known as the “Holy Moravian Church”, headed by Metoděj, the first archbishop in our history. John VIII also took Svatopluk and his people under the protection of the curia, and named Svatopluk himself as “the only son of St. Peter”, which was a title granted to the most prominent figures of the time, often candidates for the title of Emperor! Under Svatopluk’s reign at the turn of the 880s and 890s, Great Moravia also reached the peak of its expansion, as apart from Central Moravia and Western Slovakia, it also included Bohemia, the southern part of Poland, the eastern part of Slovakia, a large part of what is now Hungary, the northern part of Austria, and the southeastern region of Poland. From the middle of the 890s, following the death of Svatopluk, the position of the Great Moravian Empire gradually began to wane; its territory grew smaller and smaller until eventually, probably in 905 to 906, it ceased to exist as a force of power (for more, see e.g. Galuška 2004, 64-73, and other literature).